

امام حسين رضي الله تعالى عنه جوه كرامتوه

شيخ طريقت، امير اهل سنت، باني دعوت اسلامي حضرت علامہ مولانا ابوبلال

دامت
بركاته العالیه
محمد الیاس عطار قادري رضوي

شيخ طريقت، امير اهل سنت، باني دعوت اسلامي، حضرت علامہ
دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ

مولانا ابو بلال محمد الياس عطار قادري رضوي

جن جو اردو زبان ۾ رسالو

رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ

امام حسين جون ڪرامتون

ترجمو پيشڪش

مجلس تراجم (دعوت اسلامي) هن رسالي جو آسان سنڌي زبان ۾
ترجمي ڪرڻ جي وس آهر ڪوشش ڪئي آهي. جيڪڏهن ترجمي
يا ڪمپوزنگ ۾ ڪٿي ڪا ڪمي بيشي نظر اچي ته مجلس تراجم
کي آگاه ڪري ثواب جا حقدار بڻجو.

رابطي جي لاءِ: مڪتب مجلس تراجم (دعوت اسلامي)

عالمي مدني مرڪز فيضان مدينه محلہ سوداگران

پراڻي سبزي منڊي باب المدينه ڪراچي

فون نمبر: 021-34921389-90-91

E-mail: translation@dawateislami.net

فہرست

	عنوان		عنوان
21	تڪيلف ڏيندڙ جيت	3	دروود شريف جي فضيلت
23	سر مبارڪ جو چمڪڻ	3	ولادت باكرامت
23	رضاءِ مصطفيٰ ﷺ جو راز	4	ڳلن مان نور ظاهر ٿيڻ
24	مختلف مشهدين جي وضاحت	5	بي ادب کي گهوڙي باهم ۾ ڪيرائي ڇڏيو
24	بخشش کان مايوسي جي		
	ڏڪائيندڙ حڪايت	5	ڪوه جو پاڻي وڌي ويو
30	حب جاهه ۽ مال	7	ڪاري وچون ۽ ڏنگ هنيو
30	يزيد جو عبرتناڪ موت	7	امام جو گستاخ اڃايل مئو
32	ابن زياد جو عبرت ناڪ انجام	8	ڪرامتون حجت پوري ڪرڻ لاءِ
32	ابن زياد جي نڪ ۾ نانگ		
33	سچ آهي ته بري ڪم جو انجام برو	9	نور جو ٽنپ ۽ اڇا پڪي
	آهي	10	خولي بن يزيد جو درد ناڪ انجام
34	مختار نبوت جي دعويٰ ڪري ڇڏي	12	نيزي تي سر مبارڪ جي تلاوت
36	الله جي خفيہ تدبير کان ڊڄڻ	14	رت سان لڪيل شعر
	گهر جي	15	سر مبارڪ جي ڪرامت سان راهب
38	عاشورا جافضائل		
38	عاشوري جون 25 خصوصيتون	15	جو اسلام قبول ڪرڻ
39	عاشوري جي روزن جا 5 فضائل	17	درهم ۽ دينار ڏڪريون بڻجي ويا
40	عاشوري جو روزو	18	سر مبارڪ کي دفن ٿيو؟
40	يهودين جي مخالفت ڪريو	19	سر مبارڪ واري تربت جي زيارت
40	سڄو سال اڪيون نه ڏڪن، نه بيمار ٿيو	20	سر مبارڪ مان سلام جو جواب
			سر مبارڪ جي عجيب برڪت

نيڪي جي ترغيب ڏيڻ جو فائدو

سرڪار نامدار، مديني جي تاجدار صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن ارشاد فرمايو: ”نيڪي جي راهه ڏيکارڻ وارو نيڪي ڪرڻ واري جيان آهي.“

(سنن ترمذي ج 4 ص 305 حديث)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

”يا الله! امام حسين جو عشق ڏي“ جي ايڪيه اڪرن جي

نسبت سان هن رسالي کي پڙهڻ جون 21 نيتون

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِّنْ عَمَلِهِ يَعْنِي

مسلمان جي نيت ان جي عمل کان بهتر آهي.

(المعجم الكبير للطبراني، الحديث 5942 ج 6 ص 185)

په مدني گل:

(1) بنا سني نيت جي ڪنهن به سني عمل جو ثواب ناهي ملندو.

(2) جيتريون سنيون نيتون وڌيڪ، اوترو ثواب به وڌيڪ.

(1) هر پيري حمد ۽ (2) صلوة ۽ (3) تعوذ ۽ (4) تسميه

سان شروعات ڪندس (هن ئي صفحي جي مٿان ڏنل ٻه عربي عبارتون

پڙهڻ سان چئني نيتن تي عمل ٿي ويندو) (5) رضاءِ الاهي عَزَّوَجَلَّ جي لاءِ

هن رسالي جو اول کان آخر تائين مطالعو ڪندس (6) وس آهر ان

جو باؤضو ۽ (7) قبلي ڏانهن منهن ڪري مطالعو ڪندس (8)

قرآني آيتن ۽ (9) احاديثِ مبارڪ جي زيارت ڪندس (10) جتي

جتي ”الله“ جو پاڪ نالو ايندو اتي عَزَّوَجَلَّ ۽ (11) جتي جتي ”سرڪار

مدينه“ جو مبارڪ نالو ايندو اتي صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پڙهندس (12) هن

روايت ”عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِينَ تَنْزُلُ الرَّحْمَةُ“ يعني نيڪ ماڻهن جي ذڪر جي

وقت رحمت نازل ٿيندي آهي.“ (حلية الاولياء ج 7 ص 335 حديث 10750) تي عمل

ڪندي هن رسالي ۾ ڏنل امامِ عالي مقام ۽ بزرگانِ دين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جا

واقعا ٻين کي ٻڌائي نيڪ ماڻهن جي تذڪري جون برڪتون حاصل ڪندس (13) (پنهنجي ذاتي نسخي تي) ضرورت وقت خاص خاص جڳهن تي انڊر لائين ڪندس (14) ٻين کي هي رسالو پڙهڻ جي ترغيب ڏياريندس (15) هن حديث پاڪ ”تَهَادُوا تَحَابُّوا“ يعني هڪٻئي کي تحفو ڏيو پاڻ ۾ محبت وڌندي. (مؤطا امام مالڪ ج 2 ص 407، حديث 1731) تي عمل جي نيٽ سان (10) محرم الحرام جي نسبت سان گهٽ ۾ گهٽ 10 عدد يا توفيق مطابق) هي رسالا خريد ڪري ٻين کي تحفي طور ڏيندس (16) هن رسالي جي مطالعي جو ثواب سڄي امت کي ايسال ڪندس (17) رسالي وغيره ۾ شرعي غلطي ملي ته ڇاپيندڙ کي تحريري طور تي آگاهه ڪندس (مصنف يا ڇاپيندڙن وغيره کي صرف زباني غلطيون ٻڌائڻ خاص فائديمند ناهي هوندو) (18) موقعي جي مناسبت سان هن رسالي مان درس ڏيندس (19) هر سال محرم الحرام ۾ هي رسالو پڙهندس (20) جيڪا ڳالهه سمجهه ۾ نه ايندي

ان لاءِ هن آيت شريف فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

ترجمو ڪنزالايمان: پوءِ علم وارن کان پڇي ڏسو جيڪڏهن توهان کي علم نه آهي.“ (سپارو 14 النحل 43) تي عمل ڪندي عالمن کان پڇا ڪندس (21) جيڪا ڳالهه سمجهڻ ۾ ڏکيائي ٿيندي ان کي هرهر پڙهندس.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 مَا بَعُدَ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

امام حسين جون ڪرامتون

شيطان ڪيتري به سستي ڏياري پر هي رسالو ثواب جي نيت سان مڪمل پڙهي
 وٺو، اِن شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ توهان جو سڀني اهلبيت جي محبت جو مدينو بڻجي ويندو.

دروود شريف جي فضيلت

بيچين دليين جي چين، رحمتِ دارين، تاجدارِ حَرَمَيْنِ، سرورِ
 ڪونين، نانا، حَسَيْنِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن جو فرمانِ رحمت نشان
 آهي: ”جڏهن خميس جو ڏينهن ايندو آهي ته الله تعاليٰ فرشتن کي
 موڪليندو آهي، جن وٽ چانديءَ جا ورق ۽ سون جا قلم هوندا آهن
 اهي لکندا آهن، ڪير خميس جي ڏينهن ۽ جمعي جي رات مون تي
 ڪثرت سان درودِ پاڪ پڙهي ٿو.“ (ڪنز العمال ج 1 ص 250 حديث 2174)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

ولادت باڪرامت

راڪبِ دوشِ مصطفى (صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)، جگر گوشهءِ مُرْتَضِي،
 دلبندي فاطمه، سلطانِ ڪربلا، سيّدُ الشُّهداء، امامِ عالي مقام، امامِ
 عرش مقام، امامِ همام، امامِ تشنه ڪام، حضرت سيّدنا امام حسين
 رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سراپا ڪرامت هئا، ايتري تائين جو سندن ولادت باسعادت
 به باڪرامت آهي. حضرت سيّدي عارف بالله نُورُ الدِّينِ عبدالرحمن

جامي **قُدَسَ سِرُّهُ السَّابِي** ”شواهد النبوة“ ۾ لکن ٿا: حضرت سيّدنا امام حسين **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** جي ولادتِ باسعادت پنج (5) شَعْبَانُ الْمُعَظَّمِ سن 4 هجري، اڱاري جي ڏينهن مديني شريف **رَازَهَا اللهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا** ۾ ٿي. منقول آهي ته امامِ پاڪ **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** جي مدتِ حمل ڇهه مهينا آهي. حضرت سيّدنا يحيٰ **عَلَى بَيْتِنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ** ۽ امامِ عالي مقام، امام حسين **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** کان سواءِ ڪو اهڙو ٻار زندهه نه رهيو جنهن جي مدتِ حمل ڇهه مهينا ٿي هجي. **وَاللّٰهُ تَعَالَىٰ اَعْلَمُ وَرَسُوْلُهُ اَعْلَمُ** عَزَّوَجَلَّ وَصَلَّى اللهُ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

(شواهد النبوة ص 228، مكتبة الحقيقة تركي)

مرجا سرور عالم ڪي پير آئي ٿي
سيده فاطمه ڪي لخت جگر آئي ٿي
واه قسمت ڪي چراغِ حرمين آئي ٿي
اے مسلمانو مبارڪ ڪي حسين آئي ٿي
صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ!
صَلَّى اللهُ تَعَالَىٰ عَلَي مُحَمَّدٍ

ڳن مان نور ظاهر ٿيڻ

حضرت علامه جامي **قُدَسَ سِرُّهُ السَّابِي** وڌيڪ لکن ٿا: حضرت امامِ عالي مقام سيّدنا امامِ حسين **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** جو شان هي هو جو جڏهن اونداهيءَ ۾ تشريف فرما ٿيندا هئا ته پاڻ **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** جي مبارڪ پيشاني ۽ ٻنهي مقدس ڳن مان نور جا شعاع نڪرندا هئا ۽ آس پاس روشني ٿي ويندي هئي. (شواهد النبوة ص 228، مكتبة الحقيقة تركي)

تيري نسل پاڪ ۾ ٻچو ٻچو نور ڪا
تو ٻي عيّن نور تير اسب گهرانه نور ڪا
صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ!
صَلَّى اللهُ تَعَالَىٰ عَلَي مُحَمَّدٍ

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن مون تي هڪ ڀيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

ڪوهه جو پاڻي ۽ وڏي ويو

حضرت سيّدنا امامِ عالي مقامِ امامِ حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جڏهن مديني شريف کان مڪي پاڪ رَاحَتُهُمَا اللهُ شَرَفًا وَ تَعْظِيمًا ڏانهن روانا ٿيا ته رستي ۾ حضرت سيّدنا ابنِ مُطِيع عَلَيهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَرِيحِ سان ملاقات ٿي. انهن عرض ڪيو: منهنجي ڪوهه ۾ پاڻي تمام گهٽ آهي، ڪرم فرمايو! برڪت جي دعا سان نوازيو. پاڻ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ان ڪوهه جو پاڻي طلب فرمايو. جڏهن پاڻيءَ جو ڏول حاضر ڪيو ويو ته پاڻ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ منهن لڳائي ان مان پاڻي نوش فرمايو ۽ گرڙي ڪئي. پوءِ ڏول کي واپس ڪوهه ۾ وڌو ويو ته ڪوهه جو پاڻي ڪافي وڌي به ويو ۽ اڳ کان وڌيڪ منو ۽ مزيدار به ٿي ويو.

(الطبقاتُ الكُبرى ج 5 ص 110 دارالكتب العلمية بيروت)

باغِ جنتِ ڪي ۾ بهر مدحِ خوانِ اهلِ بيت

تم کو مژده نار کا اے دشمنانِ اهلِ بيت

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

بي ادب کي گهوڙي باهه ۾ ڪيرائي ڇڏيو

امامِ عالي مقام، امامِ عرشِ مقام، امامِ همام، امامِ تشنه ڪام، حضرت سيّدنا امامِ حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ عاشورا جي ڏينهن يعني جمعة المبارڪ جي ڏينهن 10 محرم الحرام سن 61ھ جو يزيدين تي حُجّت پوري ڪرڻ جي لاءِ جنهن وقت ڪربلا جي ميدان ۾ خطبو ارشاد فرمائي رهيا هئا ان وقت پاڻ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي مظلوم قافلي جي خيمن جي حفاظت جي لاءِ ڪڏ ۾ ٻاريل باهه جي طرف ڏسي هڪ

فرمان مصطفيٰ ﷺ: توهان جتي به هجو مون تي درود پاڪ پڙهو توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي. (طبراني)

بدزبان يزيدي (مالڪ بن عُروه) هن طرح بڪواس ڪرڻ لڳو: ”اي حسين! تون اتان جي باهه کان اڳ هتي باهه لڳائي ڇڏي!“ حضرت سيڏنا امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ فرمايو: كَذَّبْتَ يَا عَدُوَّ اللهِ يعني ”اي خدا جا دشمن! تون ڪوڙو آهين، ڇا توکي هي گمان آهي ته معاذالله مان دوزخ ۾ ويندس!“ امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي قافلي جي هڪ جان نثار جوان حضرت سيڏنا مسلم بن عوسجه رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جن حضرت امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کان ان بد زبان بي ادب جي منهن تي تير هڻڻ جي اجازت گهري. حضرت امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ اهو فرمائي اجازت ڏيڻ کان انڪار ڪيائون ته اسان جي طرفان حملي جي شروعات نه ٿيڻ گهرجي، پوءِ امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ هت مٿي ڪٿي عرض ڪيائون: ”اي ربّ قهار عَزَّوَجَلَّ! هن ڪميٽي کي جهنم جي باهه واري عذاب کان اڳ هن ناپائيدار دنيا ۾ به باهه جي عذاب ۾ مبتلا فرمائ.“ فوراً دعا مستجاب (يعني قبول) ٿي ۽ ان جي گهوڙي جو پير زمين ۾ ڪنهن سوراخ ۾ پيو جنهن سان گهوڙي کي ٿاپو آيو ۽ بي ادب گستاخ يزيدي گهوڙي تان ڪريو، ان جو پير رڪاب ۾ اٽڪي پيو، گهوڙو ان کي گهليندي ڀڳو ۽ پوءِ باهه جي ڪڏ ۾ اچائي ڇڏيائين ۽ بد نصيب باهه ۾ سڙي خاڪ ٿي ويو. امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ شڪراني جو سجدو ادا ڪيو، الله تعاليٰ جي حمد ۽ ثنا بيان ڪئي ۽ عرض ڪيائون: ”يا الله عَزَّوَجَلَّ تنهنجو شڪر آهي جو تو اَلِ رسول جي گستاخ کي سزا ڏني.“

(سوانح ڪربلا ص 88)

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مون تي درود شريف جي ڪثرت ڪريو، بيشڪ هي توهان جي لاءِ
طهارت آهي. (ابو يعليٰ)

اهليت پاڪ سے بے باکياں گستاخياں
لعنةُ اللہِ علیکم دشمنانِ اهليت

ڪاري وچونءَ ڏنگ هنيو

تستاءِ ۽ بد زبان يزيدي جو هٿوھت پيانڪ انجام ڏسي به عبرت حاصل ڪرڻ جي بدران ان کي هڪ اتفاقي ڳالهه سمجهندي هڪ ٻئي بي حيا يزيدي بڪواس ڪئي: ”توهان کي الله عَزَّوَجَلَّ جي رسول صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سان ڪهڙي نسبت؟ اهو ٻڌي امامِ عالي مقام جي دل کي گهڻو رنج پهتو ۽ بي چين ٿي دعا گهريائون: ”اي ربّ جبار عَزَّوَجَلَّ هن بدگفتار کي پنهنجي عذاب ۾ گرفتار فرماءِ.“ هڪدم دعا جو اثر ظاهر ٿيو، ان بڪواس ڪندڙ کي هڪدم قضاء حاجت جي ضرورت محسوس ٿي، جلدي گهوڙي تان لهي هڪ پاسي وٺي پڳو ۽ اگهاڙو ٿي ويٺو، اوچتو هڪ ڪاري وچونءَ ڏنگ هنيس ته گندگيءَ ۾ تڙپندو رهيو، ائين نهايت ئي ذلت سان پنهنجي لشڪر جي سامهون ان بد زبان جو ساه نڪتو، پر انهن سنگ دلن ۽ بي شرم کي عبرت نه ٿي، هن واقعي کي به انهن ماڻهن اتفاقي ڳالهه سمجهي نظر انداز ڪري ڇڏيو.

(ايضاً ص 89)

علي کے پيارے خاتونِ قيامت کے جگر پارے
زمین سے آسمان تک دھوم ہے ان کی سيادت کی

امام جو گستاخ اُجايل مئو

يزيدي فوج جو هڪ سخت دل مُزني شخص امامِ عالي مقام

فرمان مصطفيٰ ﷺ مون تي درود شريف پڙهو الله تعاليٰ توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سامهون اچي هيئن بڪڙ لڳو: ”ڏسو ته سهي فُرات جو درياءُ ڪيئن چوليون هڻي رهيو آهي، خدا عَزَّوَجَلَّ جو قسم! توهان کي هن مان هڪ ڦڙو به نه ملندو ۽ توهان ائين ئي اُجايل مري ويندؤ.“ امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ رَبُّ الْاِنَامِ عَزَّوَجَلَّ جي بارگاهه ۾ عرض ڪيو: اَللّٰهُمَّ اَمْتُهُ عَظْشَانَا يَعْنِي ”يا الله عَزَّوَجَلَّ هن کي اُچارو مار.“ امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي دعا گهرندي ئي ان بي حياءَ مُزني جو گهوڙو ٽهي، وٺي پڳو، مُزني پڪڙڻ جي لاءِ ان جي پويان پڳو، اچي اُج ورائيس، ايتري شدت جي اُج لڳس جو اَلْعَطَشُ اَلْعَطَشُ يعني هاءِ اُج! هاءِ اُج! پڪاري پيو پر جڏهن پاڻي هن جي وات جي ويجهو ڪندا هئا ته هڪ ڦڙو به پي نه سگهندو هو ايتري تائين جو اهو انهيءَ اُج جي شدت ۾ تڙبي تڙبي مري ويو. (سوانح ڪربلا ص 90)

هاڻ مجھ کورکھو ياد مڻ حيدر ڪا پسر هون اور باغِ نبوت ڪے شجر ڪا مڻ شمر هون
مڻ ڏيڏهه همت ڪيلے نورِ نظر هون پياسا هون مگر ساقِ ڪوثر ڪا پسر هون

ڪرامتون حجت پوري ڪرڻ لاءِ هيون

منا منا اسلامي ڀائرو! ڏنو توهان! امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو شان مبارڪ ڪيتري قدر عظمت وارو آهي. معلوم ٿيو ته خدا تعاليٰ کي امامِ پاڪ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي بي ادبي قطعي نا منظور آهي ۽ پاڻ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو گستاخ بنهي جهانن ۾ مردود ۽ تڙيل آهي. امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي گستاخن کي دنيا ۾ به درد ناک سزائن کي منهن ڏيڻو پيو ۽ ان ۾ يقيناً وڏي عبرت آهي. صدرالافاضل حضرت علامه مولانا سيّد محمد نعيمُ الدين مُراد آبادي عَلَيهِ رَحْمَةُ اللهِ اَلْهَادِي ڪجهه

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن مون تي ڏهه ڀيرا صبح ۽ ڏهه ڀيرا شام درود پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي. (مجمع الزوائد)

گستاخانِ حسين جي هتوھت ٿيڻ واري عبرتناڪ بري انجام جا واقعا نقل ڪرڻ کان پوءِ تحرير فرمائڻ ٿا: فرزندِ رسول کي اها ڳالهه به ڏيکارڻي هئي ته انهن جي الله عَزَّوَجَلَّ جي بارگاهه ۾ مقبوليت تي ۽ سندن قرب ۽ منزلت تي جيئن بيشمار نصوصِ ڪثيره (يعني قرآني آيتون) ۽ مشهور حديثون شاهد آهن، ائين ئي سندن ڪرامتون به گواهه آهن. پنهنجي ان فضل جو عملي اظهار به حجت پوري ڪرڻ جي سلسلي جو هڪ حصو هو جو جيڪڏهن توهان اک رکو ٿا ته ڏسي ڇڏيو ته جيڪو اهڙو مُسْتَجَابُ الدَّعَوَاتِ (يعني جنهن جي دعا قبول ٿيندي هجي) آهي، ان جي مقابلي ۾ اچڻ خدا (عَزَّوَجَلَّ) سان جنگ ڪرڻ آهي. ان جو انجام سوچي وٺو ۽ پري رهو پر شرارت جا مُجَسَّمَا ان کان به سبق حاصل نه ڪري سگهيا ۽ ناپائيدار دنيا جي حرص جو پوت جيڪو انهن جي مٿن تي سوار هو ان هنن کي اندو بڻائي ڇڏيو.

(سوانح ڪربلا ص 90)

نور جو ٺٺي ۽ اڇا پڪي

امام عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي شهادت کان پوءِ سندن سر مبارڪ مان ڪيتريون ئي ڪرامتون ظاهر ٿيون. اهل بيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جي قافلي جا باقي ڀاتي 11 مُحَرَّمُ الْحَرَامِ جو ڪوفي پهتا جڏهن ته شُهَدَاءِ ڪربلا عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جا مبارڪ سر انهن کان اڳ ئي اتي پهچي چُڪا هئا. امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو سر مبارڪ بدنارِ زمانه يزيدي بدبخت ”حولي بن يزيد“ وٽ هو، اهو مردود رات جي وقت ڪوفي پهتو. قصرِ امارت (يعني گورنر هائوس) جو دروازو بند ٿي

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن ڪتاب ۾ مون تي درود پاڪ لکيو ته جيستائين منهنجو نالو ان ڪتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪن ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا. (طبراني)

ڇڪو هو، اهو سر مبارڪ کڻي پنهنجي گهر آيو. ظالم سر مبارڪ کي بي ادبيءَ سان زمين تي رکي هڪ وڏو ٿانءُ ان جي مٿان وجهي ان کي ڍڪي ڇڏيو ۽ پنهنجي زال ”نوار“ کي چوڻ لڳو: مان تنهنجي لاءِ سڄي زماني جي دولت آندي آهي، هو ڏس حسين بن علي (رضي الله تعالى عنه) جو سر تنهنجي گهر ۾ پيو آهي. هوءَ ڪاوڙ وڃان چوڻ لڳي: توتي رب عَزَّوَجَلَّ جي مار پوي! ماڻهو ته سون چاندي آڻيندا آهن ۽ تون فرزندِ رسول جو سر مبارڪ آندو آهي. خدا عَزَّوَجَلَّ جو قسم! هاڻي مان توسان گڏ ڪڏهن به نه رهنديس.“ ”نوار“ اهو چئي پنهنجي بستري تان اٿي ۽ جتي سر مبارڪ تشریف فرما هو، اتي اچي ويهي رهي. ان جو بيان آهي: خدا عَزَّوَجَلَّ جو قسم! مون ڏٺو ته هڪ نور لڳاتار آسمان کان ان ٿانوَ تائين ٽپي وانگر چمڪي رهيو هو ۽ اڃا پڪي ان جي چوڌاري لامارا ڏٺي رهيا هئا. جڏهن صبح ٿيو ته حُولي بن يزيد سر مبارڪ کي بدبخت ابن زياد وٽ کڻي ويو.

(الڪامل في التاريخ ج 3 ص 434)

بهاروں پر ہیں آج آرائش گزارِ جنت کی

سواری آيوالی ہے شهيدانِ محبت کی

خولي بن يزيد جو دردناڪ انجام

دنيا جي مَحَبَّت ۽ مال و دولت جي هوس انسان کي اندو ۽ انجام کان بي خبر ڪري ڇڏيندي آهي. بدبخت حُولي بن يزيد دنيا جي مَحَبَّت جي ئي ڪري مظلوم ڪربلا جو سر مبارڪ جسم کان جدا ڪيو هو، پر ڪجهه ئي سالن کان پوءِ هن دنيا ۾ ئي ان جو

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جيڪو جمعي جي ڏينهن مون تي درود شريف پڙهندو آءٌ قيامت جي ڏينهن ان جي شفاعت ڪندس. (ڪنز العمال)

اهڙو خوفناڪ انجام ٿيو جو هنيانءُ ڏکي ويندو آهي، ڪجهه ئي سالن کان پوءِ مختار ثقفي امام حسين جي قاتلن جي خلاف جيڪا انتقامي ڪارروائي ڪئي، ان سلسلي ۾ صدرُ الافضل حضرت علامه مولانا سيد محمد نعيمُ الدين مُراد آبادي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَامِي فرمائين ٿا: مُختار حڪم ڏنو ته ڪربلا ۾ جيڪو شخص (يزيد جي لشڪر جي سپه سالار) عمرو بن سعد سان گڏ هو اهو جتي ملي ماريو وڃي. اهو حڪم ٻڌي ڪوفي جا اهي ظالم سورهيه بصره (شهر) ڏانهن ڀڄڻ شروع ٿي ويا، مُختار جي لشڪر انهن جو پيڇو ڪيو، جنهن کي جتي ڏٺائون ختم ڪري ڇڏيائون، لاش ساڙي ڇڏيائون، گهر ڦريائون. ”خولي بن يزيد“ اهو خبيث آهي جنهن حضرت امامِ عالي مقام، سيدنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو سر مبارڪ جسمِ اقدس کان جدا ڪيو هو. ان بدبخت کي به گرفتار ڪري مُختار وٽ آندو ويو، مختار پهريان ان جا چار ئي هٿ پير ڪٽرائي پوءِ ڦاهي تي چاڙهيو ۽ پوءِ باهه ۾ وجهرائي ڇڏيو. اهڙي طرح ابن سعد جي لشڪر جي سڀني شيرين کي مختلف عذابن سان ماري ڇڏيائين. ڇهه هزار ڪوفي جيڪي حضرت امامِ عالي مقام، سيدنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي قتل ۾ شريڪ هئا، انهن کي مُختار مختلف عذاب ڏئي ماري ڇڏيو.

(سوانح ڪربلا ص 122)

اے تشنگانِ خونِ جوانانِ اہلیت
تم کو ظلم کی کیسی سزا ملی
گھورے پہ بھی نہ گور کو تمہاری جا ملی
رُسوائے خلق ہو گئے برباد ہو گئے
دیکھا کہ تم کو ظلم کی کیسی سزا ملی
گھورے پہ بھی نہ گور کو تمہاری جا ملی
مردودو! تم کو ذلتِ ہر دوسرا ملی

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن جمعي جي ڏينهن مون تي ٻه سو ٻيڙا درود پاڪ پڙهيو ان جا ٻه سو سالن جا گناهه معاف ٿيندا. (ڪنز العمال)

تم نے اجازت حضرت زهرا کا بوستان
 دنيا پرستو! دين سے منہ موڑ کر تمہیں
 تم خود اجڑ گئے تمہیں یہ بد دعا ملی
 دنيا ملی نہ عیش و طرب کی ہوا ملی
 آخر دکھایا رنگ شہیدوں کے خون نے
 سرکٹ گئے آمان نہ تمہیں اک ذرا ملی
 پائی ہے کیا نعیم انہوں نے ابھی سزا
 دیکھیں گے وہ جحیم میں جس دن سزا ملی

نيزي تي سر مبارڪ جي تلاوت

حضرت سيّدنا زيد بن أرقم رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو بيان آهي ته جڏهن يزيدين حضرت امامِ عالي مقام، سيّدنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ کي نيزي تي چاڙهي ڪري ڪوفي جي گهٽين ۾ گشت ڪيو، ان وقت مان پنهنجي گهر جي ڇت تي هئس. جڏهن سر مبارڪ منهنجي سامهون کان گذريو ته مون ٻڌو ته سر مبارڪ (پندرهن سيپاري سورة الكهف جي آيت نمبر 9) تلاوت فرمائي:

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ
 تَرَجَمُوا كَنُزَالِ الْإِيمَانِ: ڇا توکي خبر آهي
 غار ۽ جهنگ جي ڪناري وارا، اسان
 جي هڪ عجيب نشاني هئا. (پ 15 الكهف 9)

(شواهد النبوة ص 231)

اهڙي طرح هڪ ٻئي بزرگ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمايو ته جڏهن يزيدين سر مبارڪ کي نيزي تان لاهي بدبخت ابن زياد جي محل ۾ داخل ڪيو ته پاڻ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جا مقدس چپ حرکت ڪري رهيا هئا ۽ زبان مبارڪ تي تيرهين سيپاري سورة ابراهيم جي آيت نمبر 42 جي تلاوت جاري هئي.

فُرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جَنَهِنْ وَتِ مَنْجُو ذَكَرْتُ فِيَّ ۚ اَهُو مَوْنِ تِي دَرُودِ شَرِيفِ نَه پِژِهِي نَه مَائِئِنِ
مان اهو ڪنجوس ترين شخص آهي. (ترغيب و ترهيب)

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللهُ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظُّلْمُونَ ۗ
ترجمو ڪنزالايمان: ۽ الله ڪي هرگز
بي خبر گمان نه ڪر ظالمن جي ڪم
(پ ۱۳ ابراهيم ۴۲) کان.

(روضه الشهداء مترجم ج 2 ص 385)

عبادت هونو ايسی هونو تلاوت هونو ايسی هو

سر شير تونيز ۽ په بهي قرآن سانا ته

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

منهال بن عمرو چون ٿا: واللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ مون پنهنجي اکين سان
ڏٺو ته جڏهن امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ ڪي ماڻهو نيزي
تي ڪنيون پئي ويا ته ان وقت مان ”دمشق“ ۾ هئس. سر مبارڪ جي
سامهون هڪ شخص سورة الكهف پڙهي رهيو هو، جڏهن هو آيت
نمبر 15 تي پهتو:

أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا
ترجمو ڪنزالايمان: غار ۽ جهنگ جي
ڪناري وارا اسان جي هڪ عجيب
من ايتنا عجبًا ۱
نشاني هئا.

ان وقت الله تعاليٰ ڳالهائڻ جي ڦوٽ بخشي ته سر مبارڪ
فصيح زبان ۾ فرمايو: ”أَعْجَبُ مِنْ أَصْحَابِ الْكَهْفِ قَتْلِيَّ وَحَبْلِيَّ اصْحَابِ
كَهْفٍ جي واقعي کان منهنجو قتل ۽ منهنجي سر ڪي ڪڍي ڦرڻ
وڌيڪ عجيب آهي.“
(شرح الصدور ص 212)

سر شهيدانِ محبت ڪي هن نيزون پر بلند
اور اونچي ڪي خدانے عزو شانِ اهلبيت

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن وت منهنجو ذڪر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙهيو ته تحقيق اهو بدبخت ٿي ويو. (ابن سني)

منا منا اسلامي ڀائرو! صدرُ الأفاضل حضرت علامه مولانا سيّد نعيمُ الدين مُراد آبادي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَامِي پنهنجي ڪتاب ”سوانح ڪربلا“ ۾ هيءَ حڪايت نقل ڪرڻ کان پوءِ فرمائڻ ٿا: درحقيقت ڳالهه اها ئي آهي جو اصحابِ كهف تي ڪافرن ظلم ڪيو هو ۽ حضرتِ امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کي سندن نانا جان صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي امت مهمان بڻائي گهرايو، پوءِ بيوفائيءَ سان پاڻي به بند ڪري ڇڏيو! آلِ اصحابِ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ کي امامِ پاڪ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سامهون شهيد ڪيو. پوءِ خود حضرتِ امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کي شهيد ڪيو، اهلبيتِ ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ کي اسير (يعني قيدي) بڻايو، سر مبارڪ کي شهر شهر ۾ ڦيرايو. اصحابِ كهف ڪافي سالن جي ڊگهي نند کان پوءِ ڳالهايو اهو ضرور عجيب آهي پر سر مبارڪ جو جسم مبارڪ کان جڏا ٿيڻ کان پوءِ ڳالهائڻ وڌيڪ عجيب آهي. (سوانح ڪربلا ص 118)

رت سان لکيل شعر

يزيدِ پليد جا ناپاڪ سپاهي شهداءِ ڪربلا عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جي مبارڪ سرن کي ڪڍي وڃي رهيا هئا، ان دؤران هڪ منزل تي ترسيا، حضرت سيّدنا شاه عبدالعزیز مُحَدَّث دهلوي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي لکن ٿا: اهي نبيذ يعني ڪارڪ جي چاش پيئڻ لڳا، هڪ ٻي روايت ۾ آهي: وَهُمْ يَشْرَبُونَ الْخَبَرَ يعني اهي شراب پيئڻ لڳا. ايتري ۾ هڪ لوهه جو قلم ظاهر ٿيو ۽ ان رت سان هي شعر لکيو:

أَتَرَجَوْا أُمَّةً قَتَلَتْ حُسَيْنًا شَفَاعَةَ جَدِّهِ يَوْمَ الْحِسَابِ

(يعني ڇا حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جا قاتل اها به اميد رکن ٿا ته قيامت

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جَنَنٌ وَتِ مَنْجُو ذَكَرْتُو ۽ اَن مَوْنِ تِي دَرُودِ شَرِيفِ نَه پَرُوهِيو اَن جَنَّا
ڪَئِي. (عبدالرزاق)

جي ڏينهن سندن نانا جان صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي شفاعت ماڻيندا؟
ڪجهه روايتن ۾ آهي ته حضور سرورِ عالم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
جي بعثت شريفه (يعني آمد مبارڪ) کان ٽي سؤ سال اڳ هي شعر هڪ
پٿر تي لکيل مليو.
(الصواعقُ المخرقة ص 194)

سر مبارڪ جي ڪرامت سان راهب جو اسلام قبول ڪرڻ

هڪ عيسائي راهب گرجا گهر مان سر مبارڪ کي ڏٺو ته ان
جي باري ۾ پڇيائين، (انهن) جڏهن ان کي ٻڌايو ويو ته چوڻ لڳو:
”توهان خراب ماڻهو آهيو ڇا ڏهه هزار اشرفيون وٺي ان تي راضي
ٿي سگهو ٿا ته هڪ رات هي سر مون وٽ رهي.“ انهن لالچين قبول
ڪري ورتو، راهب سر مبارڪ ڏوتو، خوشبو لڳيائين، سڄي رات
پنهنجي ران تي رکيائين ۽ هڪ نور بلند ٿيندي ڏٺو، راهب اها رات
روئي گذاري، صبح جو اسلام قبول ڪيائين ۽ گرجا گهر، ان جو
مال ۽ متاع ڇڏي پنهنجي زندگي اهل بيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جي خدمت ۾
گذاري ڇڏيائين.
(الصواعقُ المحرقة ص 199)

دولتِ وديدار پائي پاڪ جانين سچ ڪر
ڪر بلائين خوب هي چڱي دڪان اهل بيت
صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

درهم ۽ دينار نڪريون بڻجي ويا

يزيد بن امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي لشڪر ۽ سندن خيمن

فرمان مصطفيٰ ﷺ: ان شخص جو نڪ مٽيءَ ۾ ملي، جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درود پاڪ نه پڙهي. (حاکم)

مان جيڪي درهم ۽ دينار ٿريا هئا ۽ جيڪي راهب کان ورتا هئا، انهن کي ورهائڻ جي لاءِ جڏهن ٿيلهين جا منهن کوليائون ته ڇا ڏنائون ته اهي سڀ درهم ۽ دينار نڪريون بڻجي ويا هئا، ۽ انهن جي هڪ طرف تيرهين سيپاري سورهءِ ابراهيم جي آيت (نمبر 42)

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۗ
ترجمو ڪنزالايمان: ۽ الله کي هرگز بي خبر گمان نه ڪر ظالمن جي ڪم کان. (پ ۱۳ ابراهيم ۴۲)

۽ ٻئي پاسي اٺويهين سيپاري سورهءِ الشعراء جي آيت (نمبر

227) لکيل هئي:

وَسَيَعْلَمَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٣٣٢﴾
ترجمو ڪنزالايمان: ۽ اجمو ظالمن کي خبر پوندي ته ڪهڙي پاسي تي پلٽو ڪائيندا.

(ايضاً ص 199)

تم نے آجا حضرت زهرا کا بوستان تم خود اُڙ گئے تمہیں یہ بددعا ملی
رُسوائے خلق ہو گئے برباد ہو گئے مُردودو! تم کو ذلتِ ہر دوسرا ملی
منا منا اسلامي پائرو! اهو قدرت طرفان هڪ عبرت جو درس هيو ته بدبختو! توهان هن فاني دنيا جي خاطر دين کان منهن موڙيو ۽ آلِ رسول تي ظلم ۽ ستم جا پهاڙ ڪيرايا. ياد رکو! دين کان توهان سخت لاپرواهي اختيار ڪئي ۽ جنهن فاني ۽ بيوفا دنيا کي حاصل ڪرڻ جي لاءِ ائين ڪيو، اها به توهان جي هٿ نه ايندي ۽ توهان خسر الدنيا والاخرة (يعني دنيا ۾ به نقصان ۽ آخرت ۾ به نقصان حاصل ڪرڻ) وارن مان ٿي ويو.

دنيا پرستو دين سے منہ موڑ کر تمہیں

دنيا ملی نہ عیش و طرب کی ہوا ملی

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جيڪو مون تي درود پاڪ پڙهڻ وساري وينو اهو جنت جو رستو ڇڏي ويو. (طبراني)

تاريخ شاهد آهي ته مسلمانن جڏهن به عملي طور تي دين جي مقابلي ۾ هن فاني دنيا کي ترجيح ڏني ته هن بي وفا دنيا کان به هٿ ڌوئي وينا، ۽ جن هن فاني دنيا کي ڇڏي ڏنو ۽ قرآن و سنت جي احڪامن تي مضبوطيءَ سان قائم رهيا ۽ دين ۽ ايمان کان منهن نه موڙيائون بلڪ پنهنجي ڪردار ۽ عمل سان هي ثابت ڪيائون ته،

سرڪٽ، ڪٽب مرے سب کچھ لٽے

دامنِ احمد نه ہاتھوں سے چھٽے

ته دنيا هٿ ٻڌي ڪري انهن جي پٺيان پٺيان لڳي پئي ۽ اهي ٻنهي جهانن ۾ ڪامياب ٿيا. منهنجا آقا اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا

وہ کہ اس در کا ہوا خلقِ خدا اس کی ہوئی

وہ کہ اس در سے پھر اللہ اس سے پھر گیا

سر مبارڪ ڪٿي دفن ٿيو؟

امامِ عالي مقام، حضرت سيّدنا امامِ حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ جي مدفن (يعني دفن ٿيڻ واري جڳهه) جي باري ۾ اختلاف آهي. علامه قُرطبي ۽ حضرت سيّدنا شاهه عبدالعزيز مُحَدَّث دهلوي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى فرمائن ٿا ته يزيد ڪربلا جي قيدين ۽ سر مبارڪ کي مدينهءَ مُنَوَّرَه رَاكَا اللهُ شَرَقًا وَتَغْطِيْمًا ڏانهن روانو ڪري ڇڏيو ۽ مدينهءَ مُنَوَّرَه رَاكَا اللهُ شَرَقًا وَتَغْطِيْمًا ۾ سر مبارڪ کي ڪفن ڏيڻ کان پوءِ جنتُ البقيع شريف ۾ حضرت سيّدنا فاطمه زهراء، يا حضرت سيّدنا امام حسن مُجْتَبِي رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا جي ڀر ۾ دفن ڪيو ويو. ڪي چون ٿا ته ڪربلا

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن مون تي ڏه پيرا درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي سو رحمتون موڪليندو آهي. (طبراني)

جي قيدين چاليهه ڏينهن کان پوءِ ڪربلا ۾ اچي سر مبارڪ کي جسم مبارڪ سان ملائي دفن ڪيو، ڪن ماڻهن جو چوڻ آهي ته يزيد حڪم ڏنو هو ته ”امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ کي شهرن ۾ ڦيرايو.“ ڦيرائڻ وارا جڏهن عسقلان پهتا ته اتان جي ماڻهن انهن کان وٺي دفن ڪري ڇڏيو. جڏهن عَسْقَلان تي يورپين جو قبضو ٿيو ته طلائع بن رزيڪ جنهن کي صالح چوندا آهن تيه هزار دينار ڏئي يورپين کان سر مبارڪ وٺڻ جي اجازت حاصل ڪئي ۽ فوج ۽ خادمن سان گڏ پيرين اگهاڙين اتان کان 8 جمادي الآخر سن 548 هه آچر جي ڏينهن مصر آندائين. ان وقت به سر مبارڪ جو رت تازو هو ۽ ان مان مشڪ جي خوشبوءِ اچي رهي هئي پوءِ ان سبز ريشم جي ٿيلهي ۾ آبنوسي ڪرسيءَ تي رکي ان جي هم وزن مُشڪ ۽ عُنبر ۽ خوشبوءِ ان جي هيٺان ۽ چوڌاري رڪرائي ان تي مشهدِ حسينيٰ ٺهرايو ويو خان خليلي جي ويجهو مشهدِ حسينيٰ مشهور آهي.

(شام ڪربلا ص 246)

ڪس شقي کي ۽ حڪومت هائے ڪيا اندھيرے
دن دهاڙے لُڪ رها ۽ ڪاروان اهلبيت

سر مبارڪ واري تربت جي زيارت

حضرت سيدنا شيخ عبدالفتاح بن ابي بڪر بن احمد شافعي خلوتي رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ پنهنجي رسالي ”نورُ الْعَيْنِ“ ۾ نقل فرمائن ٿا: شيخ الاسلام شمسُ الدّين لقاني قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي جيڪي پنهنجي وقت جا شيخ الشيوخ مالڪيه هئا، هميشه مَشْهَدِ مَبَارَكِ ۾ سر مبارڪ جي

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن مون تي هڪ ڀيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

زيارت لاءِ حاضر ٿيندا هئا ۽ فرمائيندا هئا ته حضرتِ امامِ عالي مقام رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو سر مبارڪ هن ئي جڳهه تي آهي. حضرت سيّدنا شيخ شهابُ الدّين حَنفي رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا: مون مشهدِ حسيني جي زيارت ڪئي پر مون کي شڪ ٿي رهيو هو ته سر مبارڪ هن جاءِ تي آهي يا نه؟ اوچتو مون کي ننڊ اچي وئي، مون خواب ۾ ڏٺو ته هڪ شخص نقيب (يعني اعلان ڪرڻ وارو) سر مبارڪ وٽان نڪتو ۽ حضور پُر نور شافعِ يَوْمِ التُّشُور صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي حُجري مبارڪ ۾ حاضر ٿيو ۽ عرض ڪيائين: ”يا رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ احمد بن حَلبي ۽ عبدالوهاب توهان جي شهزادي امامِ حسين رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ جي مدفن (يعني دفن ٿيڻ واري جاءِ) جي زيارت ڪئي آهي. پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنْهُمَا وَاغْفِرْ لَهُمَا اي الله هنن ٻنهي جي زيارت کي قبول فرمائ ۽ ٻنهي کي بخشي ڇڏ.“ حضرت سيّدنا شيخ شهابُ الدّين حَنفي رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا ته ان ڏينهن کان مون کي يقين ٿي ويو ته حضرتِ امامِ عالي مقام رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو سر مبارڪ هتي ئي تشریف فرما آهي پوءِ مون مرڻ تائين سر مبارڪ جي زيارت نه ڇڏي.

(شام ڪربلا ص 247)

ان کي پاڪي کا خدائے پاڪ ڪرتا ۽ بيان

آريءَ ٽپهر سے ظاھر ہے شانِ اہلبیت

سر مبارڪ مان سلام جو جواب

حضرتِ سيّدنا شيخ خليل ابی الحسن تمارسي رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ سر مبارڪ جي زيارت جي لاءِ جڏهن مشهد مبارڪ وٽ حاضر ٿيندا هئا

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: توهان جتي به هجو مون تي درود پاڪ پڙهو توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي. (طبراني)

ته عرض ڪندا هئا: اَلسَّلَامُ عَلَیْكُمْ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ ۽ فوراً جواب ٻڌندا هئا: وَعَلَيْكَ السَّلَامُ يَا اَبَا الْحَسَنِ. هڪ ڏينهن سلام جو جواب نه مليو، حيران ٿيا ۽ زيارت ڪري واپس موٽي آيا، ٻئي ڏينهن وري حاضر ٿي سلام ڪيائون ته جواب مليو. عرض ڪيائون: يا سيدي! ڪالهه جواب کان مشرف نه ٿيس، ڇا سبب هو؟ فرمايائون: اي ابوالحسن! ڪالهه هن وقت مان پنهنجي نانا جان، رَحْمَتِ عَالَمِيَانِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي خدمتِ اقدس ۾ حاضر هئس ۽ ڳالهين ۾ مشغول هئس.

(شمار ڪربلا ص 247)

جدا هوندي هيڻ جانيں جسم سے جاناں سے ملتي هيں
هوندي هي ڪربلا ميں گرم مجلس وصل و فرقت کي

حضرت سيڏنا امام عبدالوهاب شعراني رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ فرمائن ٿا: اهلِ كَشْفِ صُوفِيٍّ اَنْهِيَءٌ جَا قَائِلَ اَهْنِ تَهْ حَضْرَتِ سَيِّدُنَا اِمَامِ حُسَيْنِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو سر مبارڪ هن ئي جڳهه تي آهي. شيخ ڪريم الدين خلوتي رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا ته مون رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي اجازت سان انهيءَ جڳهه جي زيارت ڪئي آهي.

(ايضا ص 248)

اسي منظر په هرجانب سے لاکھوں کي نگا هيں هيں
اسي عالم کوا نگھيں تک رهي هيں ساري خلقت کي

سر مبارڪ جي عجيب برڪت

منقول آهي: مِصْرَ جي سلطان ”مَلِكِ ناصِر“ کي هڪ شخص جي باري ۾ اطلاع ڏنو ويو ته هن شخص کي خبر آهي ته هن محل ۾ خزانو ڪٿي دفن آهي پر ٻڌائي نه ٿو، سلطان ڳالهه ميجرائڻ جي

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مون تي درود شريف جي ڪثرت ڪريو، بيشڪ هي توهان جي لاءِ طهارت آهي. (ابو يعليٰ)

لاءِ ان کي اذيتَ (يعني سخت سزا) ڏيڻ جو حڪم ڏنو. اذيتَ ڏيڻ تي مقرر شخص ان کي پڪڙي ۽ ان جي مٿي تي حُنا فِس يعني گُبريلا (هڪ قسم جا جيت) وڌا پوءِ قِرْمِز (يعني ريشم جا جيت) وجهي ڪپڙو ٻڌي ڇڏيو. اها خوفناڪ اذيتَ ۽ عُقُوبَت آهي جو ان کي هڪ منت به انسان برداشت نٿو ڪري سگهي. ان جو دماغ قاتل لڳندو آهي ۽ اهو هڪدم راز ظاهر ڪري ڇڏيندو آهي. جيڪڏهن نه ٻڌائي ته ڪجهه ئي دير کان پوءِ تڙپي تڙپي مري ويندو آهي. اها سزا ان شخص کي ڪيترائي ڀيرا ڏني وئي پر ان کي ڪوبه اثر نه ٿيو بلڪ هر ڀيري اهي جيت مري ويندا هئا. ماڻهن ان جو سبب پڇيو، ته ان شخص ٻڌايو ته جڏهن حضرت امامِ عالي مقام، سيدنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جو سر مبارڪ هتي مصر ۾ تشریف فرما ٿيو هو. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ مون ان کي عقيدت سان پنهنجي مٿي تي کنيو هو، اها ان جي ئي برڪت ۽ ڪرامت آهي.

(شام ڪربلا ص 248)

پھول زخموں کي ڪھلائے ھيں ھوآئے دوست نے

خون سے سينچا گيا ہے گلِ سِتانِ اہليت

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

تڪليف ڏيندڙ جيت

معلوم ٿيو ته بَرَڪت واري شيءِ کي عقيدت سان مٿي تي رکڻ ٻنهي جهانن ۾ سعادت آهي. هن حڪايت ۾ راز ظاهر ڪرائڻ لاءِ جن جيتن جو ذڪر آهي انهن جي باري ۾ عرض آهي ته حُنا فِس حُنْفَسَا جو جمع آهي جيڪو ناپاڪي ۽ چيڙي ۾ پيدا ٿيڻ وارو ڪاري

فرمان مصطفيٰ ﷺ: مون تي درود شريف پڙهو الله تعاليٰ توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

رنگ جو ٻن سڱن وارو هڪ جيت آهي، اُردو ۾ ان کي **تَبْرِيلا** چوندا آهن. قِرمز ننڍي چڻي جي برابر ڳاڙهي رنگ جي ريشم جي جيت کي چوندا آهن، جيڪو عام طور تي برسات جي ڏينهن ۾ ڪن جهنگن ۾ پيدا ٿيندو آهي. ان کي سُڪائي ان مان ريشم رنگڻ جو ڳاڙهو رنگ ٺاهيو ويندو آهي. ان جي دوا به ٺهندي آهي ۽ ان مان تيل به ڪيندا آهن. اردوءَ ۾ ان کي **بير بهوتي** (۽ سنڌيءَ ۾ **مينهن وساڙو**) چوندا آهن. اڳوڻي زماني ۾ ڏوهارين کان ڏوهه جو اعتراف ڪرائڻ لاءِ انهيءَ طريقي سان تڪليف ڏيندا هئا، جو مٿي تي هيٺان اهي گُبريلا ۽ مٿان قِرمز وجهي ٻڏي ڇڏيندا هئا، جيت چڪُ هڻي مٿي ۾ سوراخ ڪري ڇڏيندا هئا، انهن سوراخن ۾ قِرمز جا ٽڪرا ۽ انهن جي رطوبت وغيره داخل ٿي ويندي هئي جنهن سان دماغ جون رڳون ڦاٽي پونديون هيون. اها اهڙي ته ناقابلِ برداشت سزا هئي جو ڏوهاري جلدي ڏوهه جو اعتراف ڪري وٺندو هو. ان لڱ ڪانڊاريندڙ دنياوي تڪليف جي تذڪري ۾ آخرت واري عذاب جي ياد آهي. آه! انهن جيتن جي تڪليف يقيناً اسان مان ڪو هڪ سيڪنڊ جي لاءِ به برداشت نه ٿو ڪري سگهي ته قبر ۽ جهنم ۾ نانگ جو ڏنگڻ ۽ وڇوئن جا ڏنگ پلا ڪير سهي سگهي ٿو! خدا نخواستو ڪنهن هڪ ننڍي گناه تي ئي جيڪڏهن پڪڙ ٿي وئي ۽ فرض ڪريو رڳو هڪ ئي وڇون مٿي تي ويهاريو ويو ته اسان جو ڇا ٿيندو!

ڏنگ ڇمڪرا بهي مجھ سے تو سہا جاتا نہیں قبر میں بچھو ڪے ڏنگ ڪيسے سہول ڳايارب
عفو ڪر اور سدا ڪيلئے راضى ہو جا يه ڪرم هوگا تو جنت میں رهوں گا يارب

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن مون تي ڏهه ڀيرا صبح ۽ ڏهه ڀيرا شام درود پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي . (مجمع الزوائد)

سر مبارڪ جو چمڪڻ

هڪ روايت ۾ هي به آهي ته سر مبارڪ يزيڊ پليد جي خزاني ۾ ئي رهيو، جڏهن بنو أميّه جي بادشاهه سُليمان بن عبدالمَلِك جي حڪومت جو دؤر (سن 96هه کان سن 99هه) آيو ۽ کين معلوم ٿيو ته ان سر مبارڪ جي زيارت جي سعادت حاصل ڪئي، ان وقت سر مبارڪ جون مبارڪ هڏيون اچي چانديءَ جيان چمڪي رهيون هيون، ان خوشبو لڳائي ۽ ڪفن ڏئي مسلمانن جي قبرستان ۾ دفن ڪرائي ڇڏيو.

(تهذيب التهذيب ج 2 ص 326 دارالفكر بيروت)

چهرے میں آفتابِ نبوت کا نور تھا
آنکھوں میں شانِ صولتِ سرکارِ مُ تراب

رضاءِ مصطفيٰ ﷺ جو راز

حضرت علامه ابن حجر هيثمي مڪي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي لکن ٿا ته سُليمان بن عبدالمَلِك جناب رسالتِ مآب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي زيارت کان خواب ۾ مُشَرَّف ٿيا، ڏٺائون ته شهنشاهه رسالت صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سندن تي لطف ۽ ڪرم فرمائي رهيا آهن، صبح جو انهن حضرت سيڏنا حسن بصري رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کان ان خواب جي تعبير پڇي، پاڻ فرمايائون: شايد تو آلِ رسول سان ڪا پلائي ڪئي آهي. عرض ڪيائين: جي ها! مون حضرت سيڏنا امامِ عالي مقام، امامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ کي يزيڊ جي خزاني ۾ ڏٺو ته ان کي پنجن ڪپڙن جو ڪفن ڏئي پنهنجي ساٿين سان ان تي نماز پڙهي ڪري ان کي دفن ڪيو آهي. حضرت سيڏنا حسن بصري رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن ڪتاب ۾ مون تي درودِ پاڪ لکيو ته جيستائين منهنجو نالو ان ڪتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪا ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا. (طبراني)

فرمايو: توهان جو اهو ئي عمل محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي راضي جو سبب بڻيو آهي.

(الصواعق المحرقة ص 199)

مصطفیٰ عزت بڑھانے کیلئے تعظیم دیں

ہے بلند اقبال تیرا دُود مانِ اہلبیت

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

مختلف مشھدن جي وضاحت

خطیبِ پاڪستان، واعظِ شیرین بیان حضرت مولانا الحاج الحافظ محمد شفیع اوکاڙوي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي پنهنجي تالیف ”شامِ ڪربلا“ ۾ تحریر فرمائڻ ٿا: سر مبارڪ جي باري ۾ مختلف روایتون آهن ۽ مختلف جڳهن تي مشھد ٺھیل آھن تہ ھي بہ ٿي سگھي ٿو تہ انھن روایتن جو تعلق ڪجھ سرن سان ھجي ڇو تہ یزید وٽ تمام شہداءِ اہلبیت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جا مٿا مبارڪ موڪليا ويا ھئا، تہ ڪو سر ڪٿي ۽ ڪو سر ڪٿي دفن ٿيو ۽ نسبت حُسن عقیدت جي سبب یا ڪنھن ٻئي سبب کان صرف امامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي طرف ڪئي وئي ھجي. وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِحَقِيقَةِ الْحَالِ

(شامِ ڪربلا ص 249)

بخشش کان مایوسي جي ڏکائيندڙ حڪايت

حضرت سيّدنا ابو محمد سُلیمان الأعمش ڪوفي تابعي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي فرمائڻ ٿا مان حج لاءِ بيت الله حاضر ٿيس، طواف جي دؤران هڪ شخص کي ڏٺو جيڪو ڪعبي جي غلاف سان چنڊڙي اهو چئي رهيو هو: ”يا الله عَزَّوَجَلَّ! مون کي بخشي ڇڏ ۽ مان گمان ڪريان ٿو

فرمان مصطفيٰ صَلَّ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جيڪو جمعي جي ڏينهن مون تي درود شريف پڙهندو آءٌ قيامت جي ڏينهن ان جي شفاعت ڪندس. (ڪنز العمال)

ته تون مون کي نه بخشيندين.“ مان ان جي انهيءَ عجيب دعا تي ڏاڍو حيران ٿيس ته سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ آخر ان جو اهڙو ڪهڙو گناهه آهي جنهن جي بخشش جي هن کي اُميد ناهي، پر مان طواف ۾ مصروف رهيس، ٻئي ڦيري ۾ به ٻڌو ته هو اهو ئي چئي رهيو هو، منهنجي حيرانيءَ وِتر وڌي. مون طواف کان فارغ ٿي ڪري ان کي چيو: تون اهڙي عظيم جڳهه تي آهين جتي وڏي کان وڏو گناهه به بخشي ويندو آهي ته جيڪڏهن تون الله عَزَّوَجَلَّ کان بخشش ۽ رحمت گهرين ٿو ته ان کان اميد به رک ڇو ته هو وڏو رحيم ۽ ڪريم (جَلَّ جَلَالُهُ) آهي، ان شخص چيو: اي الله جا پانها تون ڪير آهين؟ مون چيو: مان ابن سُلَيْمَانَ الْأَعْمَشِ آهيان! ان منهنجو هٿ پڪڙيو ۽ مون کي هڪ طرف وٺي ويو ۽ چوڻ لڳو: منهنجو گناهه تمام وڏو آهي، مون چيو: ڇا تنهنجو گناهه، جبلن، آسمانن، زمينن ۽ عرش کان به وڏو آهي؟ چوڻ لڳو: ها منهنجو گناهه تمام وڏو آهي. افسوس! اي سُلَيْمَانُ! مان انهن ستر بدنصيب ماڻهن مان آهيان جن حضرت سيڏنا امامِ عالي مقامِ امامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ کي يزيڊ پليد وٺ آندو هو، يزيڊ پليد ان سر مبارڪ کي شهر کان ٻاهر لڙڪائڻ جو حڪم ڏنو. پوءِ وري ان جي حڪم سان لاٿو ويو ۽ سون جي ٿالھ ۾ رکي ان کي سمهڻ واري ڪمري (Bed Room) ۾ رکيو ويو. آڏي رات جو يزيڊ پليد جي زال جي اک کڻي ته ان ڏٺو ته امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ کان وٺي آسمان تائين هڪ نوراني شعاع چمڪي رهيو آهي! اهو ڏسي هوءَ سخت خوفزده ٿي ۽ ان يزيڊ

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن جمعي جي ڏينهن مون تي ٻه سؤ ڀيرا درود پاڪ پڙهيو ان جا ٻه سؤ سالن جا گناهه معاف ٿيندا. (ڪنز العمال)

پليد کي جاڳايو ۽ چيائين: اتي ڏس مان هڪ عجيب ۽ غريب منظر ڏسي رهي آهيان. ي زيد به ان روشنيءَ کي ڏٺو ۽ خاموش رهڻ جي لاءِ چيو، جڏهن صبح ٿيو ته ان سر مبارڪ ڪيرائي هڪ عمدہ قسم جي سبز ڪپڙي جي خيمي ۾ رکرائي ڇڏيو ۽ ان جي نگراني جي لاءِ ستر ماڻهو مقرر ڪري ڇڏيا، مان به انهن ۾ شامل هئس، پوءِ اسان کي حڪم ٿيو ته وڃو کاڌو کائي اچو. جڏهن سج لهي ويو ۽ ڪافي رات گذري وئي ته اسان سمهي پياسين، اوچتو منهنجي اک کلي وئي، ڇا ٿو ڏسان ته آسمان تي هڪ وڏو ڪڪر چانيل آهي ۽ ان مان گجگوڙ ۽ ڀرن جي ڦڙڦڙاهت جو آواز اچي رهيو آهي پوءِ اهو ڪڪر ويجهو ٿيندو ويو ايتري تائين جو زمين سان ملي ويو ۽ ان مان هڪ مرد ظاهر ٿيو، جنهن تي جنت جا ٻه حُلا (يعني جنتي پوشاڪ) هئا ۽ ان جي هٿ ۾ هڪ گلم ۽ ڪُرسيون هيون، ان اهو گلم وڇائي ۽ ان تي ڪُرسيون رکي ڇڏيون ۽ پُڪارڻ لڳو: اي ابو البشر! اي آدم عليٰ نبينا و عليٰه الصلوة و السلام تشريف ڪڍي اچو. هڪ نهايت حسين ۽ جميل بزرگ تشريف ڪڍي آيا ۽ سر مبارڪ وٽ بيهي ڪري فرمايائون: ”سلام هجي توتي اي الله جا ولي! سلام هجي توتي اي بقرية الصالحين! زندهه رهين تون سعيد ٿي، قتل ٿئين تون طريد يعني خلف (پويان ايندڙ) ٿي ڪري، اُجارو رهين ايتري تائين جو الله عَزَّوَجَلَّ توکي اسان سان ملائي ڇڏيو. الله عَزَّوَجَلَّ توتي رحم فرمائي ۽ تنهنجي قاتل جي لاءِ بخشش ناهي تنهنجي قاتل جي لاءِ سڀاڻي قيامت جي ڏينهن دوزخ جو تمام بُرو نڪاڻو آهي.“

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن وت منمنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درود شريف نه پڙهي نه ماڻهن مان اهو ڪنجوس ترين شخص آهي. (ترغيب و ترهيب)

اهو فرمائي اتان هٿيا ۽ انهن ڪُرسين مان هڪ ڪُرسِي تي تشریف فرما ٿي ويا، پوءِ ٿوري دير کان پوءِ هڪ ٻيو ڪڪر آيو اهو به اهڙي طرح زمين سان ملي ويو ۽ مون ٻڌو ته هڪ مُنادي ندا ڪئي: ”اي نبي الله! اي نوح علی نُوْحٍ وَّ عَلِيهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ! تشریف ڪڍي اچو. اوچتو هڪ حسين ۽ جميل نوراني چهري وارا بزرگ به جتتي لباس پهريل تشریف ڪڍي آيا ۽ انهن به اهي ئي لفظ ارشاد فرمايا ۽ هڪ ڪرسيءَ تي ويهي رهيا، پوءِ هڪ ٻيو ڪڪر آيو ۽ ان مان حضرت سيدنا ابراهيم خليل الله علی نُوْحٍ وَّ عَلِيهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ ظاهر ٿيا، انهن به اهي ئي لفظ ارشاد فرمايا پوءِ هڪ ڪرسيءَ تي ويهي رهيا، اهڙي طرح حضرت سيدنا موسيٰ ڪليم الله علی نُوْحٍ وَّ عَلِيهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ ۽ حضرت عيسيٰ روح الله علی نُوْحٍ وَّ عَلِيهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ تشریف ڪڍي آيا، انهن به اهي ئي لفظ ارشاد فرمائي ڪُرسين تي جلوه افروز ٿي ويا پوءِ هڪ وڏو ڪڪر آيو ان مان حضرت سيدنا و مولانا محمد مصطفيٰ ﷺ مان حضرت سيدتنا بيبي فاطمه ۽ حضرت سيدنا حسن مجتبيٰ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ۽ ملائڪه ظاهر ٿيا. پهريان مديني جا سلطان، رَحْمَتِ عَالَمِيَانِ، سرورِ ديشان صَلَّی اللهُ تَعَالَى عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سر مبارڪ وٽ تشریف فرما ٿيا ۽ سر مبارڪ کي سيني سان لڳايائون ۽ تمام گهڻو رُنا پوءِ حضرت سيدتنا بيبي فاطمه رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا کي ڏنائون، انهن به سيني سان لڳايو ۽ تمام گهڻو رُنيون. پوءِ حضرت سيدنا آدم صَفِيُّ اللهِ عَلِي نُوْحٍ وَّ عَلِيهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ نبي رَحْمَتِ شَفِيعِ اُمَّتِ، شهنشاهِ نُبوَّتِ، تاجدارِ رسالت صَلَّی اللهُ تَعَالَى عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وٽ اچي هيئن تعزيت ڪئي:

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن وت منهنجو ذڪر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙهيو ته تحقيق اهو بدبخت ٿي ويو. (ابن سني)

السَّلَامُ عَلَى الْوَلَدِ الطَّيِّبِ، السَّلَامُ عَلَى الْخَلْقِ الطَّيِّبِ،

أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَكَ وَأَحْسَنَ عَدَاكَ فِي ابْنِكَ الْحُسَيْنِ

سلام هجي پاڪيزه فطرت ۽ خصلت واري پاڪ فرزند تي، الله عَزَّوَجَلَّ توهان کي تمام گهڻو ثواب عطا فرمائي ۽ توهان جي شهزادي حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ (جي هن امتحان) ۾ احسن يعني بهترين صبر ڏئي.

اهڙي طرح حضرت سيّدنا نوح نجيّ اللهُ عَلَى بَيْتِنَا وَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ حضرت سيّدنا حضرت سيّدنا ابراهيم خليل اللهُ عَلَى بَيْتِنَا وَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ حضرت سيّدنا موسىٰ كلير اللهُ عَلَى بَيْتِنَا وَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ حضرت سيّدنا عيسيٰ روح اللهُ عَلَى بَيْتِنَا وَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ به تعزيت فرمائي. پوءِ سرڪارِ والا تبار، شهنشاهِ ابرار صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ڪجهه ڪلمات ارشاد فرمايا پوءِ هڪ ملائڪ سرڪارِ مدينه، سلطانِ باقرينه صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي ويجهو اچي عرض ڪيو: اي ابو القاسم! (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) (هن پيانڪ واقعي سان) اسان جون دليون ٽڪرا ٽڪرا ٿي ويون آهن، مان آسمانِ دنيا تي مُوڪل (يعني مقرر) آهيان، الله تعاليٰ مون کي توهان جي اطاعت جو حڪم ڏنو آهي، جيڪڏهن توهان مون کي حڪم فرمايو ته مان انهن ماڻهن تي آسمان ڪيرايان ۽ انهن کي تباھ ۽ برباد ڪريان پوءِ هڪ ٻئي ملائڪ اچي عرض ڪيو: اي ابو القاسم (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)! مان دريائن تي مُوڪل آهيان، الله تعاليٰ مون کي توهان جي اطاعت جو حڪم ڏنو آهي جيڪڏهن توهان فرمايو ته مان انهن تي طوفان برپا ڪري انهن کي تباھ ۽ برباد ڪري ڇڏيان. سرڪارِ مدينه صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: اي فرشتو! ائين نه ڪريو. حضرت سيّدنا امام حسن مجتبيٰ

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن وت منهنجو ذڪر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙهيو ان جفا ڪئي. (عبدالرزاق)

رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ (سُتِلَ چوڪيدارن ڏانهن اشارو ڪندي بارگاہِ رسالت صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ۾) عرض ڪيو: نانا جان! هي جيڪي سُتِلَ آهن ۽ اهي ئي اهي ماڻهو آهن جيڪي منهنجي پيءُ (حسين) رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي سر مبارڪ کي ڪٽي آيا آهن ۽ اهي نگراني تي به مقرر آهن ته نبي پاڪ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمايو: ”اي منهنجي ربَّ (عَزَّوَجَلَّ) جا فرشتو منهنجي پٽ جي قتل جي بدلي ۾ انهن کي قتل ڪري ڇڏيو“ ته خدا جو قسم! مون ڏٺو ته ڪجهه ئي گهڙين ۾ منهنجا سڀ ساٿي ذبح ڪيا ويا، پوءِ هڪ فرشتو مون کي ذبح ڪرڻ لاءِ وڌيو ته مون پڪاريو: اي ابو القاسم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! مون کي بچايو مون تي رحم فرمايو، اللهُ عَزَّوَجَلَّ اوهان تي رَحْمَ فرمائي ته پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرشتي کي فرمايو: هن کي ڇڏي ڏيو پوءِ پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ منهنجي پيسان اچي فرمايو: تون انهن ستر ماڻهن مان آهين جيڪي سر ڪٽي آيا هئا؟ مون عرض ڪيو: جي ها! پوءِ پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پنهنجو هٿ مبارڪ منهنجي ڪلهي ۾ وجهي مون کي منهن ڀر ڪيرائي ڇڏيو ۽ فرمايائون: ”الله عَزَّوَجَلَّ توتي رحم نه ڪري ۽ نه توکي بخشي، اللهُ عَزَّوَجَلَّ تنهنجي هڏين کي جهنم جي باهه ۾ ساڙي.“ ته اهو سبب آهي جو مان اللهُ عَزَّوَجَلَّ جي رحمت کان نا اُميد آهيان. حضرت سَيِّدُنَا اَعْمَشُ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ اهو ٻڌي فرمايو: ”او بدبخت! مون کان پري ٿي ڪٿي تنهنجي ڪري مون تي به عذاب نه نازل ٿي وڃي.“

(شام ڪربلا ص 267 کان 270)

بارغِ جنت چھوڙ ڪر آءُ ۾نِ محبوبِ خدا
اے زبے قسمت تمھاری گھوڙگانِ اہلبیت

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: ان شخص جو نڪ مٽيءَ ۾ ملي، جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درود پاڪ نہ پڙهي. (حاکم)

حب جاه ۽ مال

منا مٿا اسلامي پائرو! حبّ جاه ۽ مال (يعني شهرت ۽ دولت جي محبت) تمام گهڻو وبال آهي، منهنجي پياري پياري آقا، مديني واري مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن جو فرمانِ معظم آهي: ”به بُكيا بگهڙ بڪرين ۾ ڇڏيا وڃن (ته) اهي ايترو نقصان ناهن پهچائيندا جيترو دولت ۽ مرتبي جي لالچ انسان جي دين کي نقصان پهچائيندي آهي.“

(سنن ترمذي ج 4 ص 166 حديث 2383)

يزيد پليد مال، ملڪيت ۽ شهرت جي مَحَبَّت جي ئي ڪري ڪربلا جي پيانڪ واقعي ٿيڻ جو سبب بڻيو. ان ظالم بدانجام کي امامِ عالي مقام سيّدنا امامِ حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ وارهههه جي ذاتِ گرامي کان پنهنجي اقتدار کي خطرو محسوس ٿيندو هو. حالانڪه سيّدنا امامِ عالي مقام رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کي ناپائيدار دنيا جي اقتدار سان ڪهڙو تعلق! پاڻ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ته ڪالهه به امتِ مسلمه جي دلين جا تاجدار هئا، اڄ به آهن ۽ قيامت تائين رهندا.

نڌي شمرڪاوه ستم رها، نڌي زيديڪي وه جفا رهي

جورها تو نام حسين کا، جسے زنده رکھتی ہے ڪربلا

يزيد جو عبرتناڪ موت

حضرت سيّدنا حسن بصري رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جن کان مرسلًا مروِي آهي: حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ يعنِي دنيا جي محبت هر بُرائيءَ جي پاڙ آهي. (الجامع الصغير للسيوطي ص 223 حديث 3662 دارالكتب العلمية بيروت)

يزيد پليد جي دل جيئن ته ناپائيدار دنيا جي مَحَبَّت سان ڀريل

فرمان مصطفيٰ صَلَّ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جيڪو مون تي درود پاڪ پڙهڻ وساري وينو اهو جنت جو رستو ڇڏي ويو. (طبراني)

هئي، ان لاءِ هو شهرت ۽ اقتدار جي هوس ۾ گرفتار ٿي ويو. پنهنجي انجام کان غافل ٿي ان امامِ عالي مقام ۽ سندس ساٿين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جي بي گناه قتل سان پنهنجي هٿن کي رنگيو، جنهن اقتدار جي خاطر ان ڪربلا ۾ ظلم ۽ ستم جا پهڙ ڪيرايا اهو اقتدار ان جي لاءِ ڪجهه وڌيڪ ئي ناپائيدار ثابت ٿيو. بدنصيب يزيد صرف ٽي سال ڇهه مهينا حڪومت جي تخت تي شيطنت (يعني شرارت ۽ خباثت) ڪري ربيع النور شريف سن 64 هـ جو شام ملڪ جي شهر ”حَمَّص“ جي علائقي حُوَارِين ۾ 39 سالن جي عمر ۾ مري ويو. (الڪامل في التاريخ ج 3 ص 464 دارالڪتب العلمية بيروت)

يزيد پليد جي موت جو هڪ سبب اهو به ٻڌايو وڃي ٿو ته هو هڪ رومي نسل جي چوڪريءَ جي عشق ۾ گرفتار ٿي ويو هو پر اها چوڪريءَ اندروني طور تي ان کان نفرت ڪندي هئي، هڪ ڏينهن عياشي ڪرڻ جي بهاني ان يزيد کي پري ويرانِي ۾ اڪيلو گهرايو. اتان جي ٿڌين هوائن يزيد کي بدمست ڪري ڇڏيو، اها نوجوان چوڪريءَ يزيد کي هي چوندي ته جيڪو بي غيرت ۽ ڪميٽو پنهنجي نبيءَ جي ڏوهتي جو غدار هجي اهو منهنجو ڪٿي وفادار ٿي سگهي ٿو، تيز چمڪدار خنجر جا لڳاتار وار ڪري چيري ڦاڙي ان کي اتي ئي اچلي ڇڏيائين. ڪجهه ڏينهن تائين ان جو لاش ڪانون ۽ سرڻن جي دعوت ۾ رهيو، آخرڪار گوليندي گوليندي ان جا نوڪر چاڪر اتي پهتا ۽ کڏ ڪوتي ان جي ڌپ ڪري ويل لاش کي اتي ئي لٽي آيا.

(اوراق غمر ص 550)

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏهه پيرا درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي سو رحمتون موڪليندو آهي. (طبراني)

وہ تحت ہے کس قبر میں وہ تاج کہاں ہے؟
اے خاک بتا زورِ یزید آج کہاں ہے؟

ابن زیاد جو عبرت ناک انجام

یزیدِ پلید جي بدمعاشن جو اهو ٿولو جنهن ميدانِ ڪربلا ۾ گلشن رسالت جي مدني گلن کي رت ۽ مٽيءَ ۾ تڙپايو هو، انهن جو به عبرتناڪ انجام ٿيو، یزیدِ پلید کان پوءِ سڀ کان وڏو ڏوهاري ڪوفي جو گورنر عبیدالله ابن زیاد هو، انهيءَ ڪميٽي جي حڪم تي امامِ عالي مقام رضی اللہ تعالیٰ عنہ ۽ سندن اہلبیتِ ڪرام علیہم الرضوان کي ظلم ۽ ستم جو نشانو بڻايو ويو هو. دنيا جي ڏوڪي جو تماشو ڏسو ته مختار ثقفي جي ترڪيب سان ابراهيم بن مالڪ اشتر جي فوج جي هٿان فُرات درياءَ جي ڪناري صرف 6 سالن کان پوءِ يعني 10 محرم الحرام سن 67 ه ۾ ابن زیاد ڪميٽي کي انتهائي ذلت سان ماريو ويو! سپاهين ان جي سسي لاهي ابراهيم کي پيش ڪئي ۽ ابراهيم مُختار وٽ ڪوفي موڪلي ڏني.

(سوانح ڪربلا ص 123 ملخصاً)

جب سرِمُشر وہ پوڄيڻ گے بُلاڪے سامنے
کيا جوابِ جرمِ دوگے تم خداڪے سامنے

ابن زیاد جي نڪ ۾ نانگ

دارالامارات ڪوفي کي سينگارايو ويو ۽ انهيءَ جڳهه تي ڪميٽي ابن زیاد جي ناپاڪ مُنڍي رکي وئي جتي 6 سال اڳ امامِ عالي مقام جو سر مبارڪ رکيو ويو هو، ان بدنصيب تي روئڻ

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي هڪ ڀيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

وارو ڪو به نه هو، بلڪ ان جي موت تي جشن ملهايو پئي ويو. (سوانح ڪربلا ص 123) صحيح حديث ۾ عماره بن عمير رضی اللہ تعالیٰ عنہ کان روايت آهي ته جڏهن عبیدالله ابن زياد جي مُنڍي سندس ساٿين جي مُنڍين سميت اُٿي رکي وئي ته مان انهن وٽ ويس، اوچتو گوڙ ٿيو: ”آيو، آيو“ مون ڏٺو ته هڪ نانگ اچي رهيو آهي، سڀني مُنڍين جي وچ مان ٿيندو ابن زياد جي (ناپاڪ) ناسن ۾ داخل ٿي ويو ۽ ٿوري دير ترسي هليو ويو ايتري تائين جو غائب ٿي ويو، وري گوڙ ٿيو: ”آيو، آيو“ به يا ٿي پيرا ائين ئي ٿيو.

(سنن ترمذي ج 5 ص 431 حديث 3805 دارالفکر بيروت)

ابن زياد، ابن سعد، شمر، قيس بن اشعث ڪندي، حولي ابن يزيد، سنان ابن انس نخعي، عبدالله ابن قيس، يزيد بن مالڪ ۽ باقي اهي سڀ بد بخت جيڪي حضرت سيّدنا امامِ عالي مقام رضی اللہ تعالیٰ عنہ جي قتل ۾ شريڪ هئا ۽ ڪوشش ڪرڻ وارا هئا. (اهي) طرح طرح جي اڏيٽن سان قتل ڪيا ويا ۽ انهن جا لاش گهوڙن جي سُنبن سان چٽرايا ويا.

(سوانح ڪربلا ص 158)

ڪب تک تم حکومت ۾ اتر آڻو گے ڪب تک آخر غريبن کو ترڙ پاؤ گے
ظالمو! بعد مرنے کے پڇاؤ گے تم جھنم کے حق دار هوجاؤ گے

سچ آهي ته بري ڪم جو انجام برو آهي

مختار ثقفيءَ چونڊي چونڊي يزيدين کي ماريو، ظالمن کي ڪهڙي خبر ته شهيدن جو رت رنگ لائيندو ۽ سلطنت جا پُرزا اڏي ويندا. هر اهو شخص جيڪو امامِ پاڪ رضی اللہ تعالیٰ عنہ جي قتل ۾ شريڪ

فرمان مصطفيٰ صَلَّي اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: توهان جتي به هجو مون تي درود پاڪ پڙهو توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي. (طبراني)

ٿيو آهي مختلف عذابين سان ماريو ويندو، اهو ئي فرات جو ڪنارو هوندو، اهو ئي عاشوري جو ڏينهن، اها ئي ظالمن جي قوم هوندي ۽ مختار جا گهوڙا انهن کي لتاڙيندا هوندا. انهن جي جماعتن جي گهڻائي انهن کي ڪم نه ايندي، انهن جا هٿ پير ڪتيا ويندا، گهر ڦريا ويندا، قاهيون ڏنيون وينديون، لاش بدبوءِ ڪري ويندا ۽ دنيا ۾ هر شخص انهن کي ٿڪون هڻندو، انهن جي مرڻ تي خوشي ملهائي ويندي. جنگ جي ميدان ۾ جيتوڻيڪ انهن جو تعداد هزارن جو هوندو پر اهي همت هاري ڪڏڙن جيان پڇي ويندا، ڪوئن ۽ ڪٿن جيان انهن کي جان بچائڻ مشڪل ٿي پوندي، جتي ڏنا ويندا ماري ويندا. دنيا ۾ ۽ قيامت ۾ به انهن تي نفرت ۽ ملامت ڪئي ويندي.

(سوانح ڪربلا ص 125)

ديکي ته ٻين ڀڃڻ ۽ ڀڃڻ ۽ ڀڃڻ ۽ ڀڃڻ
ڀڃڻ ۽ ڀڃڻ ۽ ڀڃڻ ۽ ڀڃڻ

مختار نبوت جي دعويٰ ڪري ڇڏي

منا منا اسلامي ڀائرو! پنهنجي باري ۾ الله عَزَّوَجَلَّ جي خفيه تدبير کي ڪير به نه ٿو ڄاڻي ته ڇا آهي. مختار ثقفي جنهن امام حسين جي قاتلن کي چونڊي چونڊي ماريو ۽ امام حسين سان محبت ڪندڙن جون دليون خوش ڪيون پر ان تي ازلي بدبختي غالب اچي وئي ۽ ان نبوت جي دعويٰ ڪري ڇڏي ۽ چوڻ لڳو ته مون وٽ وحي ايندي آهي.

(الصواعق المحرقة ص 198)

سسوسو: ايڏو زبردست محبِ اهلبيت ڪيئن گمراه ٿي مُرند ٿي

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مون تي درود شريف جي ڪثرت ڪريو، بيشڪ هي توهان جي لاءِ طهارت آهي. (ابو يعليٰ)

سگهي ٿو؟ ڇا ڪنهن ڪوڙي نبيءَ کي به اهڙا شاندار ڪارناما ڪرڻ جي توفيق حاصل ٿي سگهي ٿي؟

وسوسي جو علاج: الله عَزَّوَجَلَّ بي نياز آهي. ان جي خفيه تدبير کان اسان سڀني کي ڊڄڻ گهرجي جو نه ڄاڻ اسان جو ڇا ٿيندو! ”ڏسو! شيطان تمام وڏو عالم، فاضل، عابد ۽ زاهد هو. ان هزارين سال عبادت ڪئي هئي پر ازلي بدبختي غالب آئي ۽ اهو ڪافر ۽ ملعون ٿي ويو. بلعم بن باعورا به تمام وڏو عالم، عابد، زاهد ۽ مُسْتَجَابُ الدَّعَوَاتِ هو. ان کي اسم اعظم جو علم هو، پنهنجي جڳهه تي ويهي روحانيت جي سبب عرش عظيم کي ڏسي وٺندو هو پر ازلي بدبختي جڏهن غالب اچي ويس ته بي ايمان ٿي مري ويو ۽ ڪُتي جي شڪل ۾ جهنم ۾ داخل ٿيندو. ابن سقا جيڪو ذهين ترين عالم ۽ مُناظر هو پر وقت جي غوث جي بي ادبي ڪيائين، آخرڪار عيسائي شهزاديءَ جي عشق ۾ مبتلا ٿي عيسائي مذهب قبول ڪرڻ کان پوءِ ڏلت جي موت مئو.

الله تعاليٰ پنهنجي حبيب حضرت محمد مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کي وحي فرمائي ته مون يحييٰ بن زكريا (عَلَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) جي قتل جي بدلي ۾ ستر هزار ماڻهو ماري هاڻا ۽ تنهنجي ڏوهتي جي بدلي ۾ ان کان ٻيڻا ماري ڏس. (المستدرڪ للحاڪم ج 3 ص 485 حديث 4208)

تاريخ شاهد آهي ته حضرت يحييٰ بن زكريا (عَلَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) جي ناحق خون جي بدلي وٺڻ لاءِ الله تعاليٰ بَخْتِ نَصْرَ جَهْزِي ظالم کي مقرر ڪيو جيڪو خدائي دعويٰ ڪندو هو. اهڙيءَ طرح حضرت

فرمان مصطفيٰ ﷺ على الله تعالى عليه وآله وسلم مون تي درود شريف پڙهو الله تعالى توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

امامِ عالي مقام رضی اللہ تعالیٰ عنہ جي ناحق قتل جو بدلو وٺڻ جي لاءِ الله تعالیٰ مختار ثقفي جهڙي ڪذاب (يعني سڀ کان وڏي ڪوڙي) کي مقرر ڪيو.
(شام ڪربلا ص 285)

الله تعالیٰ پنهنجون مصلحتون پاڻ ئي ڄاڻي ٿو. هو پنهنجي مشيئت سان ظالمن جي ذريعي به ظالمن کي تباه ڪندو آهي. جيئن ته ائين سيپاري سورة الانعام جي آيت نمبر 129 ۾ ارشاد آهي:

وَكَذَلِكَ نُؤَيِّدُ بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا ظَالَمُوا مَن هَكَذَا كَي يبين تي مُسَلِّطٌ ڪندا آهيون. سندن ڪرتوتن جي بدلي.

حضور پُر نور، شافعِ يومِ النُّشور صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن فرمائين ٿا: ”بيشڪ الله (عَزَّوَجَلَّ) هن دين اسلام جي مدد فاجر يعني بدڪار ماڻهوءَ جي ذريعي سان به ڪرائيندو آهي.“

(صحيح بخاري ج 2 ص 328 حديث 3062 دارالكتب العلمية بيروت)

الله جي خفيه تدبير کان ڊڄڻ گهرجي

اسان کي هر وقت الله (عَزَّوَجَلَّ) جي خفيه تدبير کان ڊڄندو رهڻ گهرجي پنهنجي علمييت، شان و شوڪت ۽ جسماني طاقت تي غرور کان بچڻ ۽ چالوسي ۽ تڪبر کان پرهيز ڪرڻ ضروري آهي جو خبر ناهي ته علمِ الاهي (عَزَّوَجَلَّ) ۾ اسان جو ڪهڙو مقام هجي؟ ڪٿي ائين نه ٿئي جو ايمان برباد ٿي وڃي. ايمان جي حفاظت جي لاءِ فڪر مند ٿيڻ جو ذهن بڻائڻ، عشقِ مصطفيٰ ۽ حبِ صحابه و اهلبيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ حاصل ڪرڻ، ديني معلومات وڌائڻ، پنهنجو پاڻ کي بُراين

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن مون تي ڏه پيرا صبح ۽ ڏه پيرا شام درود پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي . (مجمع الزوائد)

کان بچائڻ، نيڪيون اپنائڻ ۽ خوب ثواب ڪمائڻ جي خاطر سڀني اسلامي ڀائرن کي گهرجي ته هر مهيني گهٽ ۾ گهٽ ٽن ڏينهن جي لاءِ دعوتِ اسلامي جي ستنن جي تربيت جي مدني قافلن ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ ستنن ڀريو سفر فرمائين. اسلامي ڀائر روزانو فڪرِ مدينه جي ذريعي 72 مدني انعامات ۽ اسلامي پيڻرون 63 مدني انعامات جو ڪارڊ پري پنهنجي تنظيمي ذميدار کي جمع ڪرائين.

يا الله عَزَّوَجَلَّ شاھِ خير الانام صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صحابہءِ ڪرام، شهيدِ مظلومِ امامِ عالي مقام ۽ سڀني ڪربلا جي شهيدن ۽ قيدين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانِ جو واسطو، اسان جو ايمان سلامت رک. اسان کي قبر ۽ حشر ۾ ايمان بخش ۽ اسان جي بي حساب مغفرت فرمائ، يا الله عَزَّوَجَلَّ! اسان کي زيرِ گنبدِ خضراءِ جلوہءِ محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ۾ ايمان ۽ عافيت سان شهادت، جنتِ البقيع ۾ مدفن ۽ جنتِ الفردوس ۾ پنهنجي پياري حبيب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو پاڙو نصيب فرمائ.

اٰمِيْنَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

مشڪلين حل ڪرڻ ۽ مشڪل ڪشاڪ واسطو

ڪر بلائين رد ۽ شهيد ڪر بلاڪ واسطو

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

مرد جي لاءِ سڀ کان وڏو وظيفو

تڪبير اوليٰ سان پنج وقت مسجد جي پهرين صف

۾ باجماعت نماز پڙهڻ آهي.

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن ڪتاب ۾ مون تي درود پاڪ لکيو ته جيستائين منهنجو نالو ان ڪتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪ ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا. (طبراني)

عاشورا جا فضائل

”يا شهيد ڪربلا ٿئي دور هر رنج، بلا“ جي پنجويهه اکرن

جي نسبت سان عاشوري جون 25 خصوصيتون

- (1) 10 مُحَرَّمُ الْحَرَامِ عاشوري جي ڏينهن حضرت سيڏنا آدم صفي الله ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ جي توبه قبول ڪئي وئي (2)
- انهيءَ ڏينهن کين پيدا ڪيو ويو (3) انهيءَ ڏينهن کين جنت ۾ داخل ڪيو ويو (4) انهيءَ ڏينهن عرش (5) ڪرسي (6) آسمان (7) زمين (8) سج (9) چنڊ (10) ستارا ۽ (11) جنت پيدا ڪيا ويا (12) انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا ابراهيم خليل الله ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ پيدا ٿيا (13) انهيءَ ڏينهن کين باهه کان چوٽڪارو مليو (14)
- انهيءَ ڏينهن سيڏنا موسيٰ ڪليم الله ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ۽ سندن امت کي چوٽڪارو مليو ۽ فرعون پنهنجي قوم سميت غرق ٿيو (15)
- انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا عيسيٰ روح الله ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ پيدا ڪيا ويا (16) انهيءَ ڏينهن آسمان ڏانهن کين ڪنيو ويو (17)
- انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا نوح ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ جي ٻيڙي جوڊي جبل تي بيٺي (18) انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا سليمان ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ڪي هڪ مُلڪِ عظيم عطا ڪيو ويو (19) انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا يونس ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ جي ڀيٽ مان ڪڍيا ويا (20) انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا يعقوب ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ جي نظر جي ڪمزوري دور ٿي (21) انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا يوسف ﷺ عَلَيَّهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جيڪو جمعي جي ڏينهن مون تي درود شريف پڙهندو آءٌ قيامت جي ڏينهن ان جي شفاعت ڪندس. (ڪنز العمال)

وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ اونهي ڪوه مان ڪڍيا ويا (22) انهيءَ ڏينهن حضرت سيڏنا ايوب علي ڏيوتا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ جي تڪليف دور ڪئي وئي (23) آسمان کان زمين تي سڀ کان پهرين برسات انهيءَ ڏينهن تي ٿي (24) انهيءَ ڏينهن جو روزو امتن ۾ مشهور هو ايتري تائين جو هي چيو ويو ته ان ڏينهن جو روزو رمضان المبارڪ جي مهيني کان اڳ فرض هو پوءِ منسوخ ڪيو ويو. (مكاشفة القلوب ص 311) (25) امام الهمام، امام عالي مقام، امام عرش مقام، امام تشنه ڪار، حضرت سيڏنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کي شهزادن ۽ ساٿين سميت ٽي ڏينهن بکيو رکڻ کان پوءِ انهيءَ عاشوري جي ڏينهن ڪربلا جي ميدان ۾ انتهائي بيدرديءَ سان شهيد ڪيو ويو.

”ڪربلا“ جي پنج اڪرن جي نسبت سان محرم الحرام

۽ عاشوري جي روزن جا 5 فضائل

1 حضرت سيڏنا ابوهريره رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کان روايت آهي ته حضور اڪرم، نور مجسم، شاه بني آدم، رسول مُحْتَسَم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو فرمان آهي: ”رمضان کانپوءِ مُحَرَّم جو روزو افضل آهي ۽ فرض کان پوءِ افضل نماز صلوة الليل (يعني رات جو نفل پڙهڻ) آهي.“

(صحيح مسلم ص 891 حديث 1163)

2 طبيبن جي طبيب، الله جي حبيب، حبيب لبيب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن جو فرمان رحمت نشان آهي: مُحَرَّم جي هر ڏينهن جو روزو هڪ مهيني جي روزن جي برابر آهي.

(طبراني في الصغير ج 2 ص 87 حديث 1580)

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن جمعي جي ڏينهن مون تي ٻه سو ٻيڙا درود پاڪ پڙهيو ان جا ٻه سو سالن جا گناهه معاف ٿيندا. (ڪتب العمال)

عاشوري جو روزو

3 حضرت سيّدنا عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا فرمائن ٿا: مون سلطانِ جهان، شهنشاهه ڪون و مڪان، رَحْمَتِ عالميان صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کي ڪنهن ڏينهن جي روزي کي ٻئي ڏينهن تي فضيلت ڏئي جستجو فرمائيندي نه ڏٺو پر هي ته عاشوري جو ڏينهن ۽ هي ته رمضان جو مهينو.

(صحيح بخاري ج 1 ص 657، حديث 2006)

يهودين جي مخالفت ڪريو

4 نبي رَحْمَتِ شَفِيعِ أُمَّتِ، شهنشاهه نُبُوتِ، تاجدار رسالت صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن ارشاد فرمايو: عاشوري جي ڏينهن جو روزو رکو ۽ ان ۾ يهودين جي مخالفت ڪريو، ان کان اڳ ۾ يا پوءِ به هڪ ڏينهن جو روزو رکو.

(مسند امام احمد ج 1 ص 518 حديث 2154)

عاشوري جو روزو جڏهن به رکو ته گڏوگڏ نائين يا يارهين مُحَرَّمُ الحرام جو روزو به رکڻ بهتر آهي.

5 حضرت سيّدنا ابوقتاده رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کان روايت آهي رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائن ٿا ته مون کي الله تي گمان آهي ته عاشوري جو روزو هڪ سال اڳ جا گناهه مٽائي ڇڏيندو آهي.

(صحيح مسلم ص 590 حديث 1162)

سڄو سال اڪيون نه ڏکن، نه بيمار ٿيو

مفسر شهير، حڪيم الامت حضرت مفتي احمد يار خان عليه رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى فرمائن ٿا ته محرم جي نائين ۽ ڏهين جو روزو رکي ته گهڻو

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: جنهن وت منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درود شريف نه پڙهي ته ماڻهن مان اهو ڪنجوس ترين شخص آهي. (ترغيب و ترهيب)

ثواب ملندو، ٻارن ٻچن جي لاءِ ذهين مُحَرَّم جو خوب سنا سنا ڪاڏا پچائي ته ان شاءالله عَزَّوَجَلَّ سڄي سال تائين گهر ۾ بَرَڪت رهندي. بهتر آهي ته ڪچڙو پچائي حضرت شهيد ڪربلا سيّدنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ جي فاتح ڪري، تمام مُجَرَّب (يعني مُؤَثَّر ۽ آزمايل) آهي. انهيءَ تاريخ يعني 10 مُحَرَّمُ الْحَرَامِ جو غسل ڪري ته سڄو سال ان شاءالله عَزَّوَجَلَّ بيمارين کان امن ۾ رهندو ڇو ته ان ڏينهن آبِ زم زم سڀني ڀاڻين ۾ پهچندو آهي. (تفسير روح البيان ج 4 ص 142، ڪوئته، اسلامي زندگي ص 93) سرورڪائنات، شاهه موجودات صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن ارشاد فرمايو: جيڪو شخص عاشوري جي ڏينهن اُتَمَد سُرْمو اکين ۾ لڳائي ته ان جون اکيون ڪڏهن به نه ڏڪنديون. (شعب الايمان ج 3 ص 367 حديث 3797)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

هي رسالو پڙهي بين کي ڏئي ڇڏيو

شادي غمي جي تقريبن، اجتماعن، عرسن ۽ ميلاد جي جلوسن وغيره ۾ مڪتبه المدينه جا شايع ڪيل رسالا تقسيم ڪري ثواب ڪمايو، گراهڪن کي ثواب جي نيت سان تحفي ۾ ڏيڻ جي لاءِ پنهنجي دڪانن تي به رسالا رڪڻ جو معمول بڻايو، اخبار جي هاڪرن يا ٻارن جي ذريعي پنهنجي پاڙي جي گهر گهر ۾ وقفي وقفي سان بدلائي ڪري ستن ڀريا رسالا پهچائي نيڪي جي دعوت جون ڏومون مچايو.

تري فرمان مصطفيٰ ﷺ

والدين جي طرفان خيرات

”جڏهن توهان مان ڪو ڪجهه نفلي خيرات ڪري ته ان کي گهرجي ته پنهنجي ماءُ پيءُ جي طرفان ڪري ته انهن جو ثواب انهن کي ملندو ۽ ان جي (يعني خيرات ڪرڻ واري جي) ثواب ۾ ڪا به گهٽتائي نه ايندي.“

(شعب الايمان ج 6 ص 205 حديث 7911)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

روزي ۾ بي برڪتي جو سبب

بانهو جڏهن ماءُ پيءُ جي لاءِ دعا گهرڻ ڇڏي ڏيندو آهي ته ان جو رزق قطع (يعني گهٽ) ٿي ويندو آهي. - (ڪترالعمال ج 16 ص 201 حديث 45548)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

جمعي جو قبر جي زيارت جي فضيلت

جيڪو شخص جمعي جي ڏينهن پنهنجي والدين يا ان مان ڪنهن هڪ جي قبر جي زيارت ڪري ۽ انهن وٽ ياسين شريف پڙهي ته بخشيو ويندو. (ابن علي في الڪامل ج 6 ص 260)

لاجرڪه لے گنهگاروں کي نامِ رحمن ہے تريايارب!

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

سُنَّتِ جُونِ بَهَارُونِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ تَبْلِيغِ قُرْآنِ ۽ سُنَّتِ جِي عالمگير غير سياسي تحريڪ **دعوتِ اسلامي** جِي مهڪنڌرَ مدني ماحول ۾ پرڪثرت سُنَتون سڪيون ۽ سيڪاريون وينديون آهن. اوهان کي به پنهنجي پنهنجي شهر ۾ **دعوتِ اسلامي** جِي ٿيندڙ ففٽيلوار سُنتن پري اجتماع ۾ سڄي رات گذارڻ جِي مدني التجا آهي. عاشقانِ رسول جِي **مدني قافلن** ۾ سُنتن جِي تربيت جِي لاءِ سفر ۽ روزانو **فڪر مريته** جِي ذريعي **مدني انعامات** جو رسالو پوري ڪري هر مهيني پنهنجي شهر جِي ذميدار کي جمع ڪرائڻ جو معمول پڻايو. ان شاء الله عزوجل ان جِي برڪت سان پابند سُنت بڻجڻ، گناهن کان نفرت ڪرڻ ۽ **ايمان جي حفاظت** جو ذهن بڻجنڊو، هر اسلامي ڀاءُ پنهنجو هي مدني ذهن پڻائي ته، **مون کي پنهنجي ۽ سڄي دنيا جِي ماڻهن جِي اصلاح جِي ڪوشش ڪرڻي آهي** ان شاء الله عزوجل پنهنجي اصلاح جِي ڪوشش جِي لاءِ **مدني انعامات** تي عمل ۽ سڄي دنيا جِي ماڻهن جِي اصلاح جِي ڪوشش جِي لاءِ **مدني قافلن** ۾ سفر ڪرڻو آهي. ان شاء الله

ISBN 978-969-631-064-8

0109423

عالمي مدني مرڪز فيضانِ مدينه محلہ سوداگران پراڻي سبزي منڊي

باب المدينه ڪراچي فون نمبر: +923 111 25 26 92 Ext:1262 UAN:

